

Adam Chodzko 23/9/2010

«Τα έργα μου αποτελούν προτάσεις για άλλες μορφές ύπαρξης»

Έχει βάλει τα ζώα από το ζωολογικό κήπο να κάνουν βόλτα στη φουάρ του Frieze, έχει προσπαθήσει να ξαναφέρει σε επαφή ως ενήλικους τα παιδιά που έπαιζαν στο «Σαλό» του Παζολίνι κι έχει προσπαθήσει μάταια να πουλήσει «μινιατούρες από γωνίες αστικής οδού» στη «Χρυσή Ευκαιρία». Επιστρέφοντας στις 23/9 στο νέο πλέον χώρο της Els Hanappe, ο Adam Chodzko μας εισάγει στην παράλληλη πραγματικότητα των έργων του.

Ποιος είναι ο βασικός άξονας του έργου σου και οι αναφορές σου;

Η διερεύνηση του τρόπου με τον οποίο συνάπτονται οι ανθρώπινες σχέσεις και του πώς θα μπορούσαμε να έρθουμε σε επαφή διαφορετικά, ή ίσως «καλύτερα». Τα τελευταία δεκαοκτώ χρόνια δουλεύω πάνω σε αυτά τα ερωτήματα, αναζητώντας το τι συνιστά μια κοινότητα σε διαφορετικούς τομείς: το σινεμά, η αγορά, το πολιτικό, οι δομές της εξουσίας, το μυθικό, ο ρόλος του αρχείου κ.λπ. Χρησιμοποιώ το τυχαίο, τον αυτοσχεδιασμό, την εμπλοκή του κοινού και τη μετακίνηση μεταξύ φαντασίας και πραγματικότητας για να παράγω έργα τέχνης που αποτελούν προτάσεις για άλλες μορφές ύπαρξης. Κατά κάποιον τρόπο, λοιπόν, τα έργα μου αποτελούν μη εικαστικά αντικείμενα τα οποία καταλαμβάνουν μια πραγματικότητα σε έναν παράλληλο χώρο, ένα είδος επιστημονικής φαντασίας. Με ενδιαφέρουν το ντοκιμαντέρ, η ανθρωπολογία, η ψυχανάλυση, ο κινηματογράφος και η μουσική. και όλα αυτά δίνουν στοιχεία για το χαρακτήρα της δουλειάς μου. Μου αρέσουν ιδιαίτερα τα ασταθή, αυτοσχέδια εθνογραφικά ντοκιμαντέρ του Jean Rouch και η ποιητική του Chris Marker. Με βοηθάει το πώς, τότε και γιατί μετακινούμαστε από την πραγματικότητα στη φαντασία στην καθημερινή μας ζωή. Τελευταία η ιδέα της αλλαγής καθεστώτος, της αλλαγής της κυρίαρχης ιδεολογίας σε μια κουλτούρα, έχει παρεισφρήσει στο έργο μου. Με συναρπάζει επίσης το πώς μια κουλτούρα μπορεί να παρουσιάσει συλλογική άρνηση, είτε από αμηχανία είτε από ενοχή. Ελπίζω η δουλειά μου να είναι μια απόπειρα διερεύνησης αυτής της σωπής. Αν μια γρήγορη λίστα με αναφορές είναι χρήσιμη, να μια τυχαία απαρίθμηση όπως μου έρχεται: Ap. Weeresethakul, L. Martel, Ab. Kiarostami, M. Haneke, H. Farocki, Borges, S. Zizek, An. Chekhov, H. Pinter, R. Villalobos, Ar. Russell, T. Riley... Αλλά περνάω πολύ χρόνο προσέχοντας τους γιους μου, οπότε στην πραγματικότητα η παρατήρηση του παιχνιδιού τους και η συμμετοχή μου πιθανόν αποτελούν μια ανεπαίσθητη, αλλά σημαντική επιρροή στη δουλειά μου.

Στο πρόσφατο βίντεο «The Pickers» που θα δείξεις, μεταξύ άλλων, στην Αθήνα, μπλέκεις εικόνες από Ρουμάνους εργάτες σε μια βρετανική φυτεία φράουλας με Βρετανούς που μαζεύουν λυκίσκους στη Ρουμανία. Μίλησέ μας λίγο γι' αυτό το έργο.

Για να υποβάλω ο ίδιος την ερώτηση: είναι αυτό το αντικείμενο τέχνης ρουμάνικο ή βρετανικό; Είναι μια αντανάκλαση του παρελθόντος ή μια ματιά σε μια μελλοντική σχέση; Ιδιαίτερα τα βίντεο έργα μου είναι μια προσπάθεια να αμφισβητήσουν υποθέσεις σχετικά με το ποιος αξιολογεί και τι, και πού μπορεί να βρεθεί η γνώση. Στο «The Pickers» η έννοια της «ιδιοποίησης» αμφισβητείται όταν οι Ρουμάνοι μετανάστες εργάτες καλούνται να αποφασίσουν το στάτους ενός βρετανικού αρχαιολογικού υλικού (πρόκειται για Βρετανούς που φεύγουν από το ανατολικό Λονδίνο για να δουλέψουν στις φυτείες λυκίσκων του Κεντ. Το αρχαιολογικό υλικό είναι του 1930-60). Με ενδιαφέρει ο ρόλος της ταύτισης όταν βλέπουμε εικόνες. Με τι ταυτιζόμαστε, τι χάνουμε και τι κρύβουμε από τον εαυτό μας;

Κάποια έργα σου αφορούν την εμπλοκή του κοινού. Αισθάνεσαι συγγένειες με τις ιδέες του N. Bourriaud περί σχεσιακής αισθητικής;

Νομίζω ότι ο Bourriaud έδωσε μερικά κακά παραδείγματα καλλιτεχνών που αντιπροσωπεύουν για τον ίδιο το σχεσιακό, οπότε δεν ταυτίζομαι με τη δική του οπτική γι' αυτήν την πρακτική.

Σε εκθέσεις όπως η Μπιενάλε της Κωνσταντινούπολης εκφράζεται ένα αίτημα για διερεύνηση της δυνατότητας της τέχνης να αποτελέσει εργαλείο πολιτικής εκπαίδευσης και ιστορικής αποσαφήνισης. Υπάρχει δυνατότητα να ξανασκεφτούμε το ρόλο της τέχνης στην κοινωνία, στο πλαίσιο της κρίσης;

Η «στροφή στην εκπαίδευση» μπορεί να έχει πολύ καλά αποτελέσματα όταν είναι ανοιχτή και όχι διδακτική. Στη Βρετανία η οικονομική κρίση σκατεύει τις σχολές καλών τεχνών. Βασικά όλοι οι τομείς της εκπαίδευσης υφίστανται περικοπές. Και η ποιοτική δημοσιογραφία υποφέρει. Άρα πού, στα σκουπίδια, μπορούμε να βρούμε νέες μορφές γνώσης όταν δεν υπάρχουν χρήματα; Ίσως από το χώρο της τέχνης. Γιατί οι

καλλιτέχνες μοιάζουν ικανοποιημένοι με το να κάνουν έρευνα αμισθί. Και προσδοκούν ανεξαρτησία. Οπότε, αν το δούμε πραγματιστικά, η εκπαιδευτική στροφή στην τέχνη είναι μια ιδανική οικονομική λύση. Θα ήλπιζα η οικονομική κρίση να μεταφέρει το βάρος στις εκθέσεις και να μειώσει αυτό που δίνεται, το οποίο είναι, φυσικά, απαίσια μέρη για να δεις τέχνη. Θα δούμε... Σε τελική ανάλυση, αυτό εξαρτάται από το κουράγιο και τη φαντασία των εμπλεκόμενων.

Στο πλαίσιο της έκθεσης ο Chodzko θα δώσει διάλεξη με σλάιντ στις 24/9, στις 7.30 μ.μ. στο Siakos Hanappe House of Art.

Δέσποινα Ζευκιλή dzeykili@athinorama.gr